

MUKADDİME

Cilt: 8 · Sayı: 2 · Yıl: 2017
ISSN: 1309-6087

MUKADDİME

ISSN: 1309-6087
Cilt 8, Sayı 2, Güz 2017
Volume 8, No 2, Autumn 2017

Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Adına Sahibi
Owner on Behalf of Mardin Artuklu University, the Institute of Social Sciences
Prof.Dr. Ahmet AĞIRAKÇA

Baş Editör | Editor in Chief
Doç. Dr. Ömer BOZKURT

Editörler | Editors
Yrd. Doç. Dr. Hadra Kübra ERKINAY, Yrd. Doç. Dr. İbrahim YÜCEDAĞ

Editör Kurulu | Editorial Board

Prof.Dr. Aynur ÖZFIRAT (Mardin Artuklu Üni.)	Yrd.Doç.Dr. Halis SAKIZ (Mardin Artuklu Üni.)
Doç.Dr. Beyhan KANTER (Mardin Artuklu Üni.)	Yrd.Doç.Dr. Hayrullah ACAR (Mardin Artuklu Üni.)
Doç.Dr. Hakan SAMUR (Mardin Artuklu Üni.)	Yrd.Doç.Dr. M.Fatih KILIÇ (Mardin Artuklu Üni.)
Doç.Dr. Mehmet AKBAŞ (Mardin Artuklu Üni.)	Yrd.Doç.Dr. R. Işık SARIALIOĞLU (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd.Doç.Dr. Ahmet KAYAOĞLU (Mardin Artuklu Üni.)	Yrd.Doç.Dr. Semra GÜRBÜZ (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd.Doç.Dr. Faysal ÖZDAŞ (Mardin Artuklu Üni.)	Yrd.Doç.Dr. Süleyman ŞANLI (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd.Doç.Dr. Hacer ŞAHİNALP (Mardin Artuklu Üni.)	Yrd.Doç.Dr. Zekai ERDAL (Mardin Artuklu Üni.)

Redaksiyon | Redaction

Türkçe: Arş. Gör. Burçin ÖZDEMİR, Arş. Gör. Mehmet YALÇINKAYA
İngilizce: Öğr. Gör. Abu Bakar SİDDİK

İletişim | Correspondence

Mardin Artuklu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Sağlık Yüksekokulu Binası 5. Kat Diyarbakır Yolu 5. km Mardin Tel: + 90 482 213 4002
Web: <http://mukaddime.artuklu.edu.tr>, E-posta: mukaddime@artuklu.edu.tr,
mukaddimedergisi@gmail.com

Baskı Yeri ve Tarihi | Publication Place and Date

Dizgi ve Tasarım: Mustafa AKBAŞ
Mardin Sesi Gazetecilik Matbaacılık Ltd. Şti. • Kasım 2017
13 Mart Mh. Özel İdare Müd. Ark. Sürücü Ap. No:3/B-Mardin Tel: + 90 482 213 1656
www.mardinsesi.com.tr

Mukaddime, Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından altı ayda bir bahar (Mayıs) ve güz (Kasım) dönemlerinde yayınlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergide yer alan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergideki yazılar izin alınmadan kısmen ya da tamamen başka bir yerde yayınlanamaz. Mukaddime; ULAKBİM DergiPark Akademik, ASOS Sosyal Bilimler İndeksi, İSAM, IdealOnline, SOBIAD vb. veri tabanlarında yer almaktadır.

Mukaddime is an international biannual peer-reviewed journal which is published in Spring (May) and in Autumn (November) by Mardin Artuklu University's Institute of Social Sciences. The whole responsibility of opinions expressed in Journal solely belong to their authors. The texts that are published by journal are not allowed to be published partially or entirely without permission. Mukaddime; is located at the ULAKBİM DergiPark Academic, the ASOS Social Sciences Index, İSAM, IdealOnline, SOBIAD etc. database.

Kapakdaki ifade İbn-i Haldun'un Mukaddime adlı eserinden alınmıştır.
Cover letter is taken from the İbn Khaldun's Muqaddimah.

Danışma Kurulu | Advisory Board*

Prof. Dr. Abdullah EKİNCİ (Harran Üniv.)	Masoud Jaafari Dehaghi (University of Tehran)
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN (İstanbul Üniv.)	Prof. Dr. Julian Rentzsch (Johannes Gutenberg Üniv.)
Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA (Mardin Artuklu Üniv.)	Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Ahmet KANKAL (Yıldırım Beyazıt Üniv.)	Prof. Dr. Mehmet ÖZDEMİR (Ankara Üniv.)
Prof. Dr. Ahmet Yaşar OCAK (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniv.)	Prof. Dr. Musa Kazım ARICAN (Yıldırım Beyazıt Üniv.)
Prof. Dr. Ali Murat YEL (Marmara Üniv.)	Prof. Dr. Nüket ESEN (Boğaziçi Üniv.)
Prof. Dr. Ayhan BIÇAK (İstanbul Üniv.)	Prof. Dr. Ömer AYTAÇ (Fırat Üniv.)
Prof. Dr. Erica C.D. HUNTER (SOAS Univ.)	Prof. Dr. Recep ŞENTÜRK (İbn Haldun Üniv.)
Prof. Dr. Feridun M. EMECEN (İstanbul 29 Mayıs Üniv.)	Prof. Dr. Richard FOLTZ (Concordia Üniv.)
Prof. Dr. İbrahim ÖZCOŞAR (Mardin Artuklu Üniv.)	Prof. Dr. Sami ŞENER (Doğuş Üniv.)
Prof. Dr. İlhami GÜLER (Ankara Üniv.)	Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. İlhan KUTLUER (Marmara Üniv.)	Prof. Dr. Turan KARATAŞ (Karamanoğlu Mehmet Bey Üniv.)
Prof. Dr. İrfan AYCAN (Ankara Üniv.)	Doç. Dr. İrfan YILDIZ (Dicle Üniv.)
Prof. Dr. Kadir CANATAN (İstanbul Sabahattin Zaim Üniv.)	Doç. Dr. Oktay ÖZEL (Bilkent Üniv.)
Prof. Dr. Kayhan DELİBAŞ (Adnan Menderes Üniv.)	Doç. Dr. Ömer TÜRKER (Marmara Üniv.)
Prof. Dr. Saim SAVAŞ (Uşak Üniv.)	Doç. Dr. Salih AKIN (Université de Rouen)
Prof. Dr. M. Sait ÖZERVARLI (Yıldız Teknik Üniv.)	Doç. Dr. Vahap ÖZPOLAT (Mardin Artuklu Üniv.)
Prof. Dr. Mahmut ATAY (Selçuk Üniv.)	Assist. Prof. Mateo Mohammad Farzaneh (Northeastern Illinois Üniv.)

* Ada göre alfabetik sıra | In alphabetical order by name

MUKADDİME

ISSN: 1309-6087

MUKADDİME DERGİSİ 2017 YILI 8. CİLT HAKEMLERİ
REFEREES of MUKADDİME in Volume 8, the Year 2017

- Prof. Dr. Abdurrahman ACAR (Dicle Üni.)
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Gülsen DEMİR (Adnan Menderes Üni.)
Prof. Dr. Hakan OLGUN (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Kasım ŞULUL (Harran Üni.)
Prof. Dr. Kemal BİRDİR (Mersin Üni.)
Prof. Dr. Mithat AYDIN (Pamukkale Üni.)
Prof. Dr. Müfit Selim SARUHAN (Ankara Üni.)
Prof. Dr. Nuh ARSLANTAŞ (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Tuncay ZORLU (İstanbul Teknik Üni.)
Doç. Dr. Abdurrahman ADAK (Mardin Artuklu Üni.)
Doç. Dr. Abdurrahman İLÇAN (Düzce Üni.)
Doç. Dr. Adnan ADIGÜZEL (Eskişehir Osmangazi Üni.)
Doç. Dr. Ahmet KAYA (Harran Üni.)
Doç. Dr. Ahmet TANYILDIZ (Dicle Üni.)
Doç. Dr. Ali ESGİN (İnönü Üni.)
Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK (İstanbul Üni.)
Doç. Dr. Canan SEYFELİ (Dicle Üni.)
Doç. Dr. Celalettin YANIK (Bandırma Onyediy Eylül Üni.)
Doç. Dr. Dursun Ali AYKİT (Cumhuriyet Üni.)
Doç. Dr. Eşref ALTAŞ (İstanbul Medeniyet Üni.)
Doç. Dr. Feridun BİLGİN (Mardin Artuklu Üni.)
Doç. Dr. Gülsen BAŞ (Yüzüncü Yıl Üni.)
Doç. Dr. Hakan SAMUR (Mardin Artuklu Üni.)
Doç. Dr. Hatice TOKSÖZ (Süleyman Demirel Üni.)
Doç. Dr. İhsan ARSLAN (Recep Tayyip Erdoğan Üni.)
Doç. Dr. Mehmet AKBAŞ (Mardin Artuklu Üni.)
Doç. Dr. M. Cüneyt KAYA (İstanbul Üni.)
Doç. Dr. Mustafa ÖZKAN (Ankara Yıldırım Beyazıt Üni.)
Doç. Dr. Mustafa ÖZMUSUL (Harran Üni.)
Doç. Dr. Nezir AKYEŞİLMEN (Selçuk Üni.)
Doç. Dr. Pelin TAN (Mardin Artuklu Üni.)
Doç. Dr. Seyit Battal UÇURLU (Van Yüzüncü Yıl Üni.)
Doç. Dr. Ünal ŞENTÜRK (İnönü Üni.)
Doç. Dr. Zülfü DEMİRTAŞ (Fırat Üni.)
Doç. Dr. Zülküf KARA (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Abdullah TORUN (İnönü Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman DEMİRCİ (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Abdülbaki BOZKURT (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Abdülnasır SÜT (Bingöl Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Anar GAFAROV (Azerbaycan Milli İlimler Akademisi)
Yrd. Doç. Dr. Arif ACALOĞLU (Yeditepe Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Cafer ACAR (Ankara Yıldırım Beyazıt Üni.)
Assist. Prof. Canan ÇAKIRLAR (University of Groningen)
Yrd. Doç. Dr. Devrim ERTÜRK (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Esra DOĞAN TURAY (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Fasih DİNÇ (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Halis SAKIZ (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Huzeife EI-HATİB (Harran Üni.)
Yrd. Doç. Dr. İbrahim YÜCEDAÇ (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Khalid EI-AWAİSİ (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Kutlu AKALIN (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Lokman TOPRAK (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. M. Akif KAYAPINAR (İstanbul Şehir Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Nurettin BELTEKİN (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Osman AYDINLI (Marmara Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Özcan ARSLANOĞLU (Harran Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Recep AKDAÇ (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Recep ERKOCAASLAN (Recep Tayyip Erdoğan Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Serdar ÜNAL (Adnan Menderes Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Süleyman ŞANLI (Mardin Artuklu Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Şenay Leyla KUZU (Gaziantep Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Veysel KAYA (İstanbul Üni.)
Yrd. Doç. Dr. Zafer DUYGU (Mardin Artuklu Üni.)

İçindekiler | Contents

Takdim

VII

Makaleler - Articles

Seda Günel Yılmaz - Devrim Ertürk

Zorunlu Göç Bağlamında Iraklı Ezidiler ve Uyum Süreci (Mardin Örneği) 197 İraçî Ezidis and Adaptation Process in the Context of Forced Migration (Mardin Example)

Fırat Mollaer

Yapısökümün Çifte Buyruğu: Kimlik/Farklılık ve 'Versus Krizi' 215 The Double Imperative of Deconstruction: Identity/Difference and 'A Crisis of Versus'

Efe Baştürk

Siyaset Teorisine Antropolojik Bir Katkı: İbn Haldun'cu Perspektif Bağlamında Siyasal Bağın Çözümlemesi 231 An Anthropological Contribution to the Political Theory: Analysis of the Political Tie in the Context of Ibn Khaldun

Abu Bakar Siddiq

Pastoral Societies of Mardin Province in Southeast Anatolia –Some Anthrozoological Aspects 253 Mardin Bölgesindeki Pastoral Toplumlarda Bazı Antrozoolojik Yönler

Mehmet Emin Usta

Yönetim Anlayışları Ölçeğinin Geliştirilmesi 265 The Development of Scale of The Management Approachs

İlyas Akman

Kurgusal Yapı ve Tematik Açından Her Çi Beno Sanike (Her Şey Masal Olur) Romanı 287 The Novel 'Her Çi Beno Sanike (Everything Could Be Tale)' in the Context of the Fictional Structure and Theme

Birgül Bozkurt

Fıkıh ve Siyaset Arasında Endülüs'te (B)ilim ve Felsefe 303 Science and Philosophy between Fıqh (Islamic Law) and Politics in Andalusia

Ali Hatalmış

Emevî Halifelerinden Kaynaklı Ayrışmalara Karşı Ömer b. Abdülaziz'in İslam Toplumunu Yeniden İnşa Çabası 331 The efforts of 'Umar b. 'Abd al-'Aziz to reconstruct the Islamic society against the Divisions Originated from the Umayyad Caliphates

Sinan Yüksel

Çarıçe Anna Zamanında Rusya'nın Karadeniz Politikası 351 The Policy of Russia in Black Sea During The Reign of Tsarina Anna (1730-1740)

Tareq Mohammed Awrahim / طارق محمد أورهيم	
المؤرخ فؤاد سزكين ومفاهيم صححها في تاريخ الحضارة الإسلامية	
Tarihçi Fuat Sezgin ve İslam Medeniyeti Tarihinde Düzelttiği Kavramlar	365
	The Historian Fuad Sezgin and his corrected concepts in the history of Islamic Civilization
Kitap Tanıtımı	- Book Review
Yrd. Doç. Dr. Şakire Balıkcı	387
	Beyhan Kanter - “Sılası Yitik” Bir Münzevi Ziya Osman Saba

Takdim

Türkiye'nin son on veya on beş yılı akademik dergiciliğın büyük ivme kazandığı bir dönem olarak karşımıza çıkmaktadır. Üniversite sayılarının artmasıyla birlikte ortaya çıkan yayın üretme ve üniversite tanıtma gereksinimlerinin bu ivmede önemli bir paya sahip olduğu söylenebilir. Ancak bu gerekçeler beraberinde, belki de hesaba katılmamış, önemli bir sonucu da ortaya çıkarmıştır: Dergi standartlarındaki iyileşme... Dergi sayısındaki artış, bir yandan kalite-kalitesizlik tartışmalarını körüklerken öte yandan uluslararası indeksler ve bunların standartlarının ölkemizde iyice bilinir hale gelmesini sağlamıştır. Bu indeksleri baz alarak dergi standartlarında bir iyileşme doğal olarak gerçekleşmiştir. TÜBİTAK, üniversiteler ve YÖK'ün akademik teşvikleri bu standartları bir adım daha ileri götürmeye zorlamıştır. Sonunda iyi-kötü, kaliteli-kalitesiz, indeksli-indeksiz, puanlı-puansız, düzenli-düzensiz, standartlara bağlı-kayıtsız vb. çok sayıda değerlendirme ölçütleri ortaya çıkmıştır. Bu durum dergiler arasında kıyasıya bir rekabeti doğurmuş ve dergiler, ulusal ve uluslararası standartları sağlamak için büyük çabalar sarf ederek tatlı yarışlara girişmişlerdir. Bununla birlikte ölkemizde uluslararası nitelikte alan indekslerinin ihlas edilmesi gerekliliği, ki buna dair girişimler gerçekleşmiş olup, bu husustaki kriterler güçlendirilmiştir. Hatta bazı üniversiteler, özel alanlara dair girişimlerde bulunup yeni indeksler oluşturmuştur. Bütün bu gelişmelere ilave olarak doçentlik ve akademik yükselme kriterleri, akademisyenleri herhangi bir dergide herhangi bir yayın yapmaktan alıkoymuş ve onları belli standartlardaki dergilere yöneltmiştir. Bunların hepsi olumlu hususlar ve artarak devam etmesi gereken gayretler olarak düşünülebilir.

Bütün bu teknik standartlardaki yükselişle ilave edilmesi gereken önemli birkaç husus daha bulunmaktadır: Makalelerin içerikleri, vizyonları, katma değerleri, özgünlükleri ve çeşitlilikleri vs... Elbette yukarıda sıralayadurduğumuz tüm kalite artışlarının makalelere de yansıdığını söyleyebiliriz. Ancak bu yansımanın yeterli düzeyde olduğunu söylemek uluslararası kriterleri baz aldığımızda mümkün gözükmemektedir. Bu noktada dergilerde hakemlik süreçlerinin en yüksek seviyede bir kaliteye çıkarılması elzem görünmektedir.

Mukaddime dergisi de Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün en önemli yayın organı olarak tüm bu süreçleri yoğun bir şekilde izlemekte ve en üst seviyeleri kendisine örnek almaktadır. İçerik olarak farklı bakış açıları ve alanlara yönelik çalışmaları yayımlamadaki istikrarını, farklı dillerdeki yayınlarla sürdürmeye devam etmektedir. Evvela bilimselliğın olmazsa olmaz prensipleri olan eleştirel, özgür, özgün, vizyonel, nesnel vb. gibi yaklaşımları göz ardı etmeyen Mukaddime dergisi sosyal bilimler alanında önemli makaleleri yayımlamaya devam etmektedir. 8. cildin 2. sayısında da bu bakışla yolumuza devam ederek çok kıymetli araştırmacıların önemli makalelerini bilim dünyasına sunmanın mutluluğunu yaşamaktayız. Editör Kurulunun titiz çalışması

ve hakemlik sürecindeki hakemlerin özverili ve dakik gayretleriyle elinizdeki makaleler üst düzey hassasiyetle yayına hazır hale gelmiştir.

Bu sayımızda Seda Günel Yılmaz ve Devrim Ertürk'ün birlikte hazırlamış oldukları “Zorunlu Göç Bağlamında Iraklı Ezidiler ve Uyum Süreci (Mardin Örneği)”, Fırat Mollaer'in “Yapısökümün Çifte Buyruğu: Kimlik/Farklılık ve ‘Versus Krizi’”, Efe Baştürk'ün “Siyaset Teorisine Antropolojik Bir Katkı: İbn Haldun'cu Perspektif Bağlamında Siyasal Bağın Çözümlemesi”, Abu Bakar Siddiq'in “Pastoral Societies of Mardin Province in Southeast Anatolia –Some Anthrozoological Aspects (Mardin Bölgesindeki Pastoral Toplumlarında Bazı Antrozoolojik Yönler)”, Mehmet Emin Usta'nın “Yönetim Anlayışları Ölçeğinin Geliştirilmesi”, İlyas Akman'ın “Kurgusal Yapı ve Tematik Açından Her Çi Beno Sanike (Her Şey Masal Olur) Romanı”, Birgül Bozkurt'un “Fıkıh ve Siyaset Arasında Endülüs'te (B)ilim ve Felsefe”, Ali Hatalmaş'ın “Emevî Halifelerinden Kaynaklı Ayrışmalara Karşı Ömer b. Abdülaziz'in İslam Toplumunu Yeniden İnşa Çabası”, Sinan Yüksel'in “Çariçe Anna Zamanında Rusya'nın Karadeniz Politikası”, Tarık Muhammed Awrahim'in “Tarihçi Fuat Sezgin ve İslam Medeniyeti Tarihinde Düzelttiği Kavramlar” makaleleri yer almaktadır. Bunlara ilave olarak Beyhan Kanter'in ‘*Sılası Yitik*’ Bir Münzevi Ziya Osman Saba adlı kitabının tanıtım yazısı da Şakire Balıkcı tarafından yazılmıştır. Farklı dillerdeki çalışmalara yer vermeyi temel ilke edinen Mukaddime, bu misyonunu bu sayıda da Türkçe, İngilizce, Arapça yazılmış makaleler yayımlayarak sürdürmüş ve önümüzdeki sayılarda hedeflerini arttırarak gerçekleştirmeye devam edecektir.

VIII

Elimizdeki sayının hazırlanmasında birçok kişinin emeği bulunmaktadır. Bu noktada derginin bütün işleriyle birinci derecede ilgilenen Editör Yrd. Doç. Dr. Hadra Kübra Erkinay başta olmak üzere Yrd. Doç. Dr. İbrahim Yücedağ ve tüm bölüm editörlerine teşekkürü bir borç biliyorum. Derginin kurulma aşamasından günümüze kadar gelişinde emeği geçen tüm önceki editör ve idarecilere de emeklerinden dolayı şükranlarımı sunmak istiyorum. Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Ahmet Ağırakça'ya da her türlü katkılarından dolayı minnet borcumuzu ifade etmek isterim. Mukaddime dergimizin 8. cilt 2. sayısının bilim dünyasına hayırlı olması dileğiyle saygılar sunarım...

Baş Editör

Doç. Dr. Ömer Bozkurt